

Vzdělávací obor:

Tělesná výchova

Očekávaný výsledek učení:

CZB-TEV-002-ZV/9-006

Používá osvojované tělocvičné názvosloví, správně reaguje na pokyny, povel, smluvená gesta a signály, samostatně řídí skupinu při pohybové činnosti.

Popis úrovně Splněno

- Sestaví a vede krátké rozvíjení s ohledem na následující pohybovou činnost.
- Používá správné tělocvičné názvosloví.
- Organizuje skupinu, dává instrukce, kontroluje a opravuje provedení cvičení spolužáků.

Minimální doporučená úroveň:

Reaguje správně na základní pokyny, povel, signály a vykonává podle nich individuální i týmovou pohybovou činnost.

Obsah šablony	Obecný popis
1. Popis ilustrace pro běžné žáky	Popisuje ilustraci pro běžné žáky se zapojením žáků s LMP.
Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU	Poskytuje anotaci ilustrace k OVU.
Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace	Popisuje způsoby zapojení žáka s LMP do výuky a úpravy práce s ilustrací s ohledem na jeho vzdělávací potřeby.
2. Zadání pro žáky	Obsahuje obecný přehled aktivit, které žáci v průběhu hodiny plní, včetně práce s obrázky, textem, pracovním listem, diskusí a reflexí.
Zadání pro žáky I – žák s LMP pracující ve skupině žáků bez LMP	Vymezuje organizaci práce žáka s LMP ve skupině žáků bez LMP a popisuje přizpůsobení úkolů jeho možnostem.
Zadání pro žáky II – žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP	Popisuje variantu individuální práce žáka s LMP v rámci běžné třídy žáků bez LMP se zjednodušenými materiály a podporou.
Zadání pro žáky III – žák pracující ve skupině žáků s LMP	Představuje variantu výuky ve skupině žáků s LMP s důrazem na názornost, jednoduchou strukturu a základní porozumění.
3. Vazba na klíčové kompetence	Ukazuje propojení výuky s rozvojem klíčových kompetencí žáků.
4. Popis ověřování	Shrnuje způsoby, kterými učitel ověřuje naplnění stanovených cílů výuky.
5. Metodický komentář	Shrnuje hlavní didaktické a metodické principy, z nichž šablona vychází, a upozorňuje na klíčové aspekty práce učitele s žákem s LMP.
6. Zdroje	Uvádí seznam použitých podkladů a zdrojů využitých při přípravě a realizaci výuky.

Skupinová rozvíčka

Navazuje na původní ilustraci autora PhDr. Jakuba Forýtky

(<https://prohlednout.npi.cz/metodika/czb-tev-002-z-v9-006>)

Autor ilustrace k MDÚ: Mgr. Tomáš Ješina, Ph.D.

1. Popis ilustrace pro běžné žáky

Krátký textový popis / anotace ilustrace k OVU

Žáci sestaví a povedou krátké rozvíčky s ohledem na následující pohybovou činnost. Budou používat správné názvosloví, organizovat skupinu, dávat jasné instrukce, kontrolovat a korigovat provedení cviků u sebe i u spolužáků. Zároveň budou rozumět smyslu a efektu jednotlivých cviků a prokážou iniciativu v komunikaci a vedení. Smyslem této aktivity je u žáků podpořit zodpovědnost za vlastní přípravu před jakoukoli pohybovou činností nejen v tělesné výchově.

Zapojení žáků s LMP do realizace ilustrace

Ilustrace PhDr. Jakuba Forýtky zachycuje **běžné žáky**¹ při přípravě a vedení krátkého rozvíčky před navazující pohybovou činností. Žáci samostatně sestavují rozvíčky s ohledem na charakter následného cvičení a volí vhodné cviky. Při jeho vedení používají správné tělocvičné názvosloví a srozumitelné instrukce. Organizují skupinu, řídí průběh cvičení a sledují správnost provedení cviků u sebe i u spolužáků. V případě potřeby provádějí korekci cvičení a upozorňují na bezpečné a správné provedení pohybu. Aktivita podporuje porozumění smyslu a účinku jednotlivých cviků a rozvíjí iniciativu, zodpovědnost a komunikační dovednosti žáků. Ilustrace zároveň zdůrazňuje význam vědomé přípravy organismu před pohybovou činností nejen v hodinách tělesné výchovy, ale i v běžném životě.

Žák s LMP v této aktivitě připravuje a vede jednoduché rozvíčky před navazující pohybovou činností. Žák s LMP sestavuje rozvíčky s podporou učitele nebo asistenta pedagoga a vybírá vhodné cviky z předem připraveného seznamu. Při vedení rozvíčky využívá jednoduché a názorné instrukce a, je-li to možné, zapojuje se do organizace skupiny. Učitel nebo asistent pedagoga žáka podporuje při kontrole správného provedení cviků u něj i u spolužáků a upozorňuje na bezpečnost a správnou techniku. Aktivita pomáhá žákovi s LMP porozumět účinku jednotlivých cviků, rozvíjí jeho samostatnost, komunikační dovednosti a schopnost spolupracovat s ostatními. Ilustrace zároveň ukazuje význam vědomé přípravy organismu před pohybovou činností nejen během vyučování tělesné výchovy, ale i v běžném životě.

Ilustrace k MDÚ je zpracována pro využití ve výuce žáků s LMP v těchto organizačních formách:

- Žák s LMP pracující skupinově s žáky bez LMP / zadání pro žáky I
- Žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez LMP / zadání pro žáky II
- Žák pracující ve skupině žáků s LMP / zadání pro žáky III

¹ Pojmem běžný žák je rozuměno žák bez LMP.

2. Zadání pro žáky

Zadání pro žáky I

žák s LMP pracující ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Žák s LMP vzdělávaný v běžné třídě spolupracuje se skupinou spolužáků bez LMP. Do skupinové práce se zapojuje aktivně, účastní se společných aktivit a přidává své názory. V některých částech práce může učitel upravit nároky kladené na žáka s LMP podle jeho schopností, aby byla práce pro něj zvládnutelná.

1. Úvod do tématu

Cílem je samostatně změřit úroveň svých pohybových schopností a dovedností, porovnat je s vlastními předchozími výkony a posoudit zlepšení nebo zhoršení.

Cílem aktivity je demonstrovat organizační dovednosti pro vedení skupiny, znalost specifického názvosloví a dovednost ověřit plnění zadávaných úkolů. Důraz je kladen na kooperaci a komunikaci v týmu.

Zadání pro žáka s LMP je shodné s ostatními spolužáky bez LMP. Učitel nebo asistent pedagoga, dohlíží na rozdělení úkolů ve skupině a sleduje vztahy mezi žáky při plánování úkolu. Žákům je nabídnuta možnost osobní podpory při rozdělení rolí a funkcí. Učitel nebo asistent pedagoga dále pomáhá žákovi s LMP najít vhodnou roli a přiměřené pohybové zadání s ohledem na jeho individuální schopnosti, pokud o tuto podporu požádá.

Zadání pro žáky II

žák s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění

Zadání pro žáky s LMP pracující individuálně ve skupině žáků bez mentálního znevýhodnění je shodné s ostatními spolužáky, avšak je upraveno tak, aby odpovídalo jejich individuálním schopnostem.

1. Úvod do tématu (viz [Varianta 1](#)).

Cílem aktivity je demonstrovat základní organizační dovednosti pro vedení skupiny, elementární znalost specifického názvosloví a bazální dovednost ověřit plnění zadávaných úkolů. Důraz je kladen na kooperaci a komunikaci v týmu.

Zadání je shodné s ostatními spolužáky. Učitel nebo asistent pedagoga je přítomen ve skupině vrstevníků, dohlíží na rozdělení úkolů a monitoruje vztahy mezi členy skupiny při plánování úkolu. Pomáhá žákovi s LMP najít vhodnou roli a přiměřené pohybové zadání s ohledem na individuální dovednosti žáka s LMP. Počet členů této skupiny je upraven podle individuálních potřeb žáka s LMP, přičemž je vhodné, aby byla vyšší než dyadická, ideálně 3–4 žáci. Před zařazením žáka s LMP je nezbytné zhodnotit jeho vztah k ostatním členům „trenérského týmu“. Pokud není možné žáka s LMP zařadit do takto koncipované skupiny, pracuje žák dyadicky s učitelem nebo asistentem pedagoga nebo s jedním spolužákem.

Zadání pro žáky III

žáci pracující ve skupině žáků s lehkým mentálním postižením

V této variantě pracujeme s žáky s LMP, jejichž vzdělávání vyžaduje **výrazně snížené výstupy, vysokou míru názornosti a jasné strukturování učiva**. Úkoly jsou jednodušší, silně vizualizované a důraz je kladen na pochopení základních souvislostí.

1. Úvod do tématu

Cílem aktivity je demonstrovat některé organizační dovednosti vhodné pro kooperativní vedení skupiny žáků s LMP, elementární znalost specifického názvosloví a základní schopnost ověřit plnění některých zadaných úkolů. Důraz je kladen na kooperaci a komunikaci v týmu. U každého týmu je přítomen učitel nebo asistent pedagoga, který dohlíží na rozdělení úkolů ve skupině, monitoruje vztahy mezi členy a pomáhá žákům najít vhodnou roli a přiměřené pohybové zadání s ohledem na individuální dovednosti žáků s LMP.

Zadání pro žáky s LMP:

- Dnes se z vás stanou trenéři rozcvičky! Vaším úkolem bude nejen správně se rozcvíčit, ale také připravit a vést s naší pomocí rozcvičku pro celou skupinu. Musíte myslet na to, co budete dělat po rozvíčce (např. aktivity zaměřené na procvičení a protažení spodní či vrchní části těla) a vybrat vhodné cviky. Používejte správné názvy cviků, ukazujte je jasné a pomáhajte si navzájem, aby se všichni účastníci dobře rozcvíčili.

Co musíte splnit:

1. „Příprava trenérů“ (plánování):

- Třídu rozdělíme na dva trenérské týmy.
- Společně si zopakujeme základní rozvíčovací cviky a jejich názvosloví (např. kroužení pažemi vpřed, úklony trupu vpravo, stoj rozkročný aj.).
- Povídáme si o smyslu rozvíčky: Proč se rozvíčujeme? Jaké cviky jsou vhodné před během? Jaké před hrou s míčem?
- Každý trenérský tým dostane za úkol sestavit krátké rozvíčení (cca 5–7 cviků) s ohledem na následující hlavní aktivitu, kterou určí učitel.

2. Při plánování rozvíčky myslíte na:

- Cviky, abychom procvičili správné svaly a klouby pro následující aktivitu.
- Používejte správné názvy cviků. Pokud si nebudete jistí, pomůže vám spolužák nebo učitel.
- Jak uspořádáte skupinu? Kde mají účastníci stát? Kam se mají dívat? Kdo bude vpředu a kdo vzadu?
- Mluvte zřetelně, aby vás slyšeli všichni. Pokud nemáte dostatečně silný hlas, mluví za vás spolužák nebo učitel a vy budete předvíčovat.
- Na co se zaměříte při opravování spolužáků? Připravte společně s učitelem 2–3 věci, kterých si budete při cvičení pod vaší organizací všimnout.

3. „Trenérská štafeta“ (praktické vedení rozvíček):

- Každý trenérský tým převezme vedení rozvíčky.
- Trenérský tým (společně nebo po jednotlivcích) organizuje skupinu tak, aby všichni účastníci dobře viděli.
- Říká názvy cviků a ukazuje je jasné.
- Dává srozumitelné instrukce, například: „Začínáme kroužením pažemi vpřed, pozor na záda!“
- Kontroluje provedení: sleduje, jak cvičí ostatní.
- Opravuje chyby: pokud uvidíte nesprávné provedení, upozorněte spolužáka a ukažte, jak cvik zlepšit. Pokud chybu nevidíte, pozitivně hodnotěte.

- Je iniciativní: je třeba mluvit, ukazovat a pomáhat, když je potřeba.
- Spolupracuje pod vedením učitele: střídáte se v předcvičování nebo cvičte společně. Rozdělte si role v trenérském týmu (např. někdo předcvičuje, někdo opravuje provedení cviků spolužáků).
- Ostatní žáci pozorně sledují a cvičí podle pokynů trenérů.

4. „Trenérská porada a hodnocení“ (závěrečná reflexe):

Po dokončení všech rozcvíček si společně promluvíme:

- Co bylo nejtěžší na vedení rozcvíčky?
- Jak se vám dařilo používat správné názvosloví a dávat jasné instrukce?
- Jak jste spolupracovali, kontrolovali a opravovali spolužáky? Bylo to těžké?
- Jak se cítíte, když víte, co konkrétně procvičuje každý cvik?
- Proč je důležité, aby rozcvíčka „pasovala“ k následným aktivitám?

3. Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU KK / MDÚ	Vzdělávací strategie
KK komunikační Vyjadřování KKK-VYJ-000-ZV9-001	OVU: Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci. MDÚ: Komunikuje s partnerem dle svého záměru.	- Vytvářím podmínky pro osvojení vhodných, ale i zjednodušených pojmů (= výrazových prostředků). - Učím žáky pojmosloví upravit do srozumitelných instrukcí (= komunikační záměr) přizpůsobených věku a znalostní úrovni žáků (= komunikační partner) a situaci (= počet žáků; komplikovanost úkonu; prostředí ve kterém jsou instrukce zadávány atd.).
KK k podnikavosti a pracovní Spolupráce a týmová práce KPP-TYM-000-ZV9-001	OVU: Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci. MDÚ: Přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	- Vytvářím podmínky pro efektivní spolupráci. - Užívám různé komunikační strategie, tážu se, kladu doplňující otázky, shrnuji názor. - Diskutuji se žáky, co bylo přínosné pro splnění úkolu a co bude nutné ještě zlepšit. - Nastavuji se žáky pravidla komunikace při spolupráci. - Posiluji pocit individuální a kolektivní zodpovědnosti tím, že zadávám skupině dílčí úkoly (podporuji rozdělování úkolů a dbám na to, aby každý ze členů skupiny plnil své povinnosti a zapojil se do společné práce). - Podporuji sdílené znalosti a vzájemné učení se jeden od druhého (vrstevnické učení, avšak s adekvátní, často vyšší mírou podpory pedagoga).

4. Popis ověřování

Dosažení stanovených cílů lekce ověřujeme třemi způsoby:

- podle aktivity žáka s LMP a jeho zapojení do skupinové i individuální práce,
- podle vypracovaného pracovního listu,
- podle znalostí, které žák s LMP během hodiny získal a dokáže je vyjádřit.

Varianta 1 + **Varianta 2** + **Varianta 3** – viz „Trenérská porada a hodnocení“ (závěrečná reflexe). Po dokončení všech rozcvíček si žáci společně promluví:

- Co bylo nejtěžší při vedení rozcvíčky?
- Jak se vám dařilo používat správné názvosloví a dávat srozumitelné instrukce?
- Jak probíhala spolupráce, kontrola a případná korekce spolužáků? Bylo to obtížné?
- Jak se cítíte, když víte, co jednotlivé cvíky procvičují?
- Proč je důležité, aby rozcvíčka „pasovala“ k následným aktivitám?

Učitel hodnotí, zda je žák s LMP schopen formulovat své myšlenky a odpovědi, včetně používání zjednodušeného názvosloví a terminologie. Žák s LMP prokazuje znalost této zjednodušené terminologie, deklaruje, co bylo při plnění úkolu obtížné, jak tyto obtíže řešil, a zhodnocuje význam rozcvíčky pro další pohybové úkoly.

5. Metodický komentář pro učitele

Podstata úkolu je vysoce návodná, proaktivní a kooperativní. Před zařazením žáka s LMP je nezbytné zhodnotit jeho vztah k ostatním členům „trenérského týmu“. Žák s LMP je citlivě zařazen do vhodné skupiny vrstevníků. Pozn.: Peer teaching představuje velmi vhodnou formu sdílení znalostí mezi spolužáky a umožňuje flexibilní přerozdělení úkolů ve skupině s ohledem na specifické potřeby jednotlivých členů. Skupina se žákem s LMP je v přípravné fázi zvýšeně monitorována učitelem nebo asistentem pedagoga, který případně poskytuje zpětnou vazbu, jež zefektivňuje rozdělení úkolů ve skupině.